

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Greta Fossum
greta.fossum@skogsindustrierna.org
08-7627245

2008-05-29

Er referens: U2008/2293/F

Skogsindustriernas remissvar på betänkandet

”Forskningsfinansiering - kvalitet och relevans”, SOU 2008:30

Skogsindustrierna har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande, vilket vi också gärna gör.

Sammanfattning

Skogsindustrierna avstyrker utredarens förslag.

Några motiveringar till avstyrkan

Det svenska forskningssystemet karaktäriseras av att staten satsar förhållandevis lite medel på behovsmotiverad forskning medan näringslivet, i synnerhet några större företag, satsar förhållandevis mycket. Kvoten dessa emellan torde vara den lägsta i jämförelse med våra konkurrentländer.

Den föreslagna, starkt forskarstyrda, organisationsmodellen innebär i praktiken en mycket stark misstro mot näringslivets förmåga att beskriva de för Sverige viktigaste framtida problemställningarna.

För att behålla företagens satsningar och forskning i Sverige är det av yttersta vikt att den av näringslivet efterfrågade, behovsmotiverade forskningen vid universitet, högskolor och institut får kraftigt ökade resurser, engagemang och uppmärksamhet från statens sida. Forskningsmiljöerna vid universitet, högskolor och institut måste arbeta inom de för näringslivet/industrin mest intressanta områdena, forskningen måste vara av högsta kvalitet och förutom att producera forskningsresultat så skall miljöerna utbilda rekryteringsbara forskare. Relevans och kvalitet bör vara honnörsorden.

Skogsindustrierna anser att den föreslagna organisationsmodellen kommer att ge än mer slagsida åt den inomvetenskapliga forskningen medan den behovsmotiverade forskningen riskerar att inte få de resurser den behöver. Detta i ett läge där våra konkurrentländer satsar betydligt mera offentliga resurser på behovsmotiverad forskning jämfört med satsningen i Sverige. Det är Skogsindustriernas uppfattning att den föreslagna organisationen drastiskt kommer att försämra industrins konkurrensförmåga och vilja till att investera i forskning i Sverige. Vi vill se en konkurrenskraftig industri även i framtiden och då är offentligt finansierad behovsmotiverad forskning ett viktigt verktyg.

Utredaren har inte belyst hur Sveriges forskningsfinansieringsorganisation skall utformas för att ge svenska forskare de bästa förutsättningarna för att delta i EU-forskningen. Den föreslagna organisationen kommer inte att kunna det enligt Skogsindustriernas åsikt och erfarenhet. Eftersom huvudinriktningen för EU:s ramprogram är behovsmotiverad forskning och innovation krävs en inom denna "forskningstyp" kompetent "hemmaorganisation". Den inomvetenskapligt motiverade forskningen, som i EU kommer att koordineras inom European Research Council (ERC), kommer att kräva en helt annan kompetens av "hemmaorganisationen". Det behövs alltså två olika typer av organisation i Sverige för att stärka möjligheterna för svenska forskare att delta i EU-forskningen.

Skogsindustrierna anser att utredarens synpunkt att dagens forskningsfinansiärer av behovsmotiverad respektive inomvetenskaplig forskning inte kan samarbeta är felaktig. Vi har sett utomordentligt bra exempel på sådant samarbete, t ex skapandet av Berzelii-centra. Problemet har varit att det funnits för alldeles för lite medel totalt till forskning och då måste respektive finansiär först avsätta medel till sina egna "primära" projekt.

Skogsindustrierna föreslår:

*En organisation för den statliga forskningsfinansieringen liknande den finska, bestående av:

-En myndighet för behovsmotiverad forskning och innovation (VINNOVA-typ) med rejält ökade anslag i synnerhet för industriellt efterfrågad forskning. Styrelsen har en majoritet av ledamöter från avnämarna/näringslivet/industrin. Forskningen kan vara av såväl karaktären tillämpad forskning som grundforskning samt inkluderar försök/provning i större skala och närmare kommersialisering. Energiforskningen kan med fördel inkluderas eftersom dagens stora problemställningar rörande klimat-, energi-, hållbarhets- och miljöfrågor inte kan isoleras från varandra. "Förordnandet" kommer från framför allt Näringsdepartementet men även t ex Jordbruks- och Miljödepartementen torde ha intresse av att stödja verksamheten.

och

-Ett forskningsråd för inomvetenskapligt motiverad forskning (VR-typ). Styrelsen har en majoritet av ledamöter från forskarvärlden men bör även ha näringslivsföreträdare. "Förordnandet" kommer från Utbildningsdepartementet.

*Öronmärkta (av Närings- och Utbildningsdepartementen) medel för gemensamma satsningar, typ Berzeliicentra. Ovan nämnda myndighet respektive råd åläggs att gemensamt utforma och besluta om användningen av medlen.

*Genomförandet av denna föreslagna nya organisation för forskningsfinansiering skall ske gradvis, bygga på det bästa i dagens organisation och med mål att vara genomförd år 2012.

Med vänlig hälsning

Greta Fossum
Forskningsdirektör
Skogsindustrierna